

SO‘Z KUCHI: BOLALAR ONGIGA IJOBIY TA‘SIR KO‘RSATADIGAN IBORALAR

Madaminova Feruzaxon Baxtiyorxon qizi

O‘zbekiston Davlat Jahon Tillari

Universiteti 2- kurs 24.31-guruh talabasi

feruzakhonkhusanova@gmail.com

Ilmiy rahbar: Ingliz tilini o‘qitish metodikasi

N1 kafedrasida katta o‘qituvchisi

Boltayeva Durdona Bahodirovna

Boltayevadurdona023@gmail.com

Abstrakt: Ushbu tezis bolalar ongiga ijobiy ta‘sir ko‘rsatadigan iboralarning psixologik va pedagogik ahamiyatini o‘rganadi. Tadqiqotda ijobiy so‘zlar va ifodalar bolaning ruhiy rivojlanishi, o‘ziga bo‘lgan ishonchi, ijodiy fikrlashi va hissiy salomatligiga qanday ta‘sir qilishi ko‘rib chiqiladi. Shu bilan birga, ota-onalar va pedagoglar bolalar bilan muloqotda ijobiy iboralarni qo‘llash orqali ularning o‘sish va rivojlanish jarayonini qanday qo‘llab-quvvatlashi mumkinligi muhokama qilinadi. Tezis psixologik nazariyalar, pedagogik tadqiqotlar va empirik kuzatish natijalariga tayangan holda, ijobiy so‘zlar kuchini tushuntiradi .

Kalit so‘zlar: ijobiy so‘zlar, bolalar ong, hissiy rivojlanish, o‘ziga ishonch, pedagogika, psixologiya

Abstract: This thesis explores the psychological and pedagogical significance of phrases that have a positive impact on children’s minds. The study analyzes how positive words and expressions affect a child’s mental development, self-confidence, creative thinking, and emotional well-being. It also discusses how parents and educators can support children’s growth and development by using positive phrases in communication. The thesis is based on psychological theories, pedagogical research, and empirical observations, explaining the power of positive words.

Key words: positive words, children’s mind, emotional development, self-confidence, pedagogy, psychology

Inson hayotida so‘zning kuchi beqiyosdir. Ayniqsa, bolalar ongiga so‘z ta‘siri nihoyatda kuchli bo‘ladi, chunki ular hali dunyoni o‘rganish jarayonida bo‘lib, qabul qilgan ma‘lumotlarini o‘z ongida mustahkamlaydi. Ijobiy iboralar bolalarda ishonch, quvonch, rag‘bat va xavotirsizlikni uyg‘otadi, ularni yangi bilimlarni o‘rganishga va

yangi tajribalarni qabul qilishga undaydi. Shu bois, ota-onalar, pedagoglar va tarbiyachilar bolalar bilan muloqotda soʻzning ijobiy kuchidan foydalanishi muhimdir.

Psixologik nazariyalar, xususan Vygotsky va Piaget, bolalar ongini rivojlantirishda soʻzning rolini taʼkidlaydi. Vygotsky nazariyasiga koʻra, ijtimoiy muloqot orqali bolalar bilim, hissiyot va ijtimoiy tajribalarni egallaydi. Shu nuqtai nazardan, ijobiy iboralarni ongli ravishda qoʻllash bolaning oʻziga boʻlgan ishonchini, hissiy barqarorligini va ijodiy qobiliyatini oshiradi. Piaget esa bolalar tasavvuri va fikrlashini rivojlantirishda tajriba va oʻyinning ahamiyatini koʻrsatadi. Oʻyin jarayonida ijobiy soʻzlar bolalarning muvaffaqiyat hissini kuchaytiradi va ularni xatolardan qoʻrqmasdan yangi narsalarni oʻrganishga ragʻbatlantiradi.

Ijobiy iboralar turli shakllarda boʻlishi mumkin. Masalan, ragʻbatlantiruvchi soʻzlar – “Buni qila olasan!”, “Ajoyib ish qilding!”, minnatdorchilik ifodalari – “Rahmat, yordaming uchun”, oʻz-oʻzini ragʻbatlantirish iboralari – “Men buni uddalayman”, shuningdek, hissiy qoʻllab-quvvatlash soʻzlari – “Men seni tushunaman”, “Hamma ham xato qiladi”. Bunday iboralar bolalar ongida ijobiy hissiyotlar uygʻotadi, ularni yangi bilim va koʻnikmalarni oʻrganishga undaydi, ruhiy barqarorlikni oshiradi. Kundalik hayotda ota-onalar va pedagoglar ijobiy iboralarni muntazam ravishda qoʻllashi lozim. Masalan, bolalar bilan oʻyin jarayonida, uy vazifalarini bajarishda, sanʼat va ijodiy mashgʻulotlarda ijobiy soʻzlar bolalarning muvaffaqiyatga boʻlgan ishonchini oshiradi va ularni ragʻbatlantiradi. Shu bilan birga, ijobiy soʻzlar bolalarning hissiy oʻzgarishlarini boshqarishda yordam beradi, ular oʻz his-tuygʻularini ifodalashni oʻrganadi va jamiyatda ijtimoiy moslashuvchanlikni rivojlantiradi.

Tadqiqotlar shuni koʻrsatadiki, bolalar ongiga ijobiy soʻzlar taʼsiri nafaqat hissiy rivojlanish, balki ijodiy fikrlash va muammolarni hal qilish qobiliyatini oshiradi. Masalan, bir bola “Men buni qila olaman” degan iborani tez-tez takrorlasa, u oʻz-oʻziga ishonchni rivojlantiradi va yangi vazifalarni qoʻrqmasdan bajarishga tayyor boʻladi. Shu bilan birga, “Rahmat, yordaming uchun” kabi iboralar bolalarda ijtimoiy munosabatlarni mustahkamlash va hamkorlik qilish qobiliyatini rivojlantiradi. Bolalarning hissiyoti va ijobiy iboralar orqali rivojlanishi pedagogika sohasida ham katta ahamiyatga ega. Oʻqituvchilar dars jarayonida ijobiy iboralarni muntazam foydalanish orqali bolalarni faol oʻrganishga ragʻbatlantiradi. Masalan, dars davomida: “Zoʻr! Siz buni tushundingiz”, “Ajoyib javob, davom eting” kabi iboralar bolalarda oʻziga boʻlgan ishonchni oshiradi va bilim olishga qiziqishni kuchaytiradi.

Shu tarzda, soʻz kuchi pedagogik jarayonda bolalar rivojlanishining asosiy vositasi sifatida xizmat qiladi.

Shuningdek, ijobiy iboralar bolaning ruhiy salomatligiga ham ijobiy taʼsir koʻrsatadi. Tadqiqotlar koʻrsatadiki, muntazam ragʻbatlantirish va qoʻllab-quvvatlash bolalarda stressni kamaytiradi, xavotirni yengillashtiradi va ruhiy barqarorlikni oshiradi. Shu bilan birga, ijobiy iboralar bolalarning ijtimoiy qobiliyatlarini rivojlantiradi: ular boshqalar bilan muloqot qilishni, hamkorlik qilishni va hissiy aloqalarni mustahkamlashni oʻrganadi.

Bolalar bilan muloqotda soʻz kuchini samarali ishlatish uchun ota-onalar va pedagoglar quyidagi tavsiyalarga amal qilishi mumkin: birinchidan, har doim ragʻbatlantiruvchi va qoʻllab-quvvatlovchi iboralarni ishlatish; ikkinchidan, xatolar va muvaffaqiyatsizliklarni ijobiy nuqtai nazardan baholash; uchinchidan, bolalarning hissiy holatini inobatga olgan holda ular bilan muloqot qilish. Shu tavsiyalar bolalar rivojlanishida soʻz kuchining samarasini oshiradi.

Xulosa qilib aytganda, soʻzning kuchi bolalar ongini shakllantirishda muhim vositadir. Ijobiy iboralar bolalarga ishonch, quvonch, ijodiy fikrlash va hissiy barqarorlikni beradi. Ota-onalar va pedagoglar soʻzning ijobiy kuchidan foydalanish orqali bolalarni ruhiy, hissiy va ijtimoiy jihatdan rivojlantirishlari mumkin. Shu sababli, bolalar ongiga ijobiy taʼsir koʻrsatadigan iboralarni ongli ravishda ishlatish nafaqat pedagogik va psixologik ahamiyatga ega, balki jamiyatda sogʻlom va ijodiy avlodni tarbiyalashda muhim vosita hisoblanadi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR ROʻYXATI

- ❖ Vygotsky, L. S. (1978) “Mind in Society: The Development of Higher Psychological Processes”
- ❖ Piaget, J. (1952) “The Origins of Intelligence in Children”
- ❖ Berk, L. E. (2013) “Child Development” (9th ed.)